

מסורת הש"ס

(א) ז"ל ואמר, (ב) [שנת קא': וס"ג], (ג) [שנן גוד אחיה], (ד) [שנת קטו: וס"ג], (ה) [שנן גנורן ערך חש"ב], ובפירש"י ברכות לז. ד"ה א"ל רבא וכו' ובפ"י הטור והמחבר סוף סי' סג', (ו) [רש"ל מח"ס], (ז) [במ"א], (ח) [ש"דק ה"א], (ט) [אבל], (י) [דף ל"ח: אמר רב ספרא משה שם פירש"י בירקא דמשה קא משתע], (טו) [טעום הדפוס],

גליון הש"ס
רש"י ד"ה ודחו וכו' באלו שרופות. וי"ש ברכ"י ד"ה אף כל ידוע:

הגהות הב"ח
(א) גמ' מפרקא דאמר ר' יוחנן אלא:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] תוס' ד"ה (בדף 35 ע"ב) אמר אב"י וכו' מ"מ לתפס טעמם שקרב. נ"ב עיי' ב"ג בלכות חלב דף ק"ב דמיישג זה ודביו. הם ע"פ הסוגיא דכריתות דף ד' ע"א ומתה על המוס' שלא יבטלו דבריו. וזו הסוגיא דכריתות ידוע דגם לקמן דף ק"ח ע"א אישא הכי. שוב ראיתי למעני יו"ט וכו'ג עמוד בזה ועיי' ספר שו"ת הלכות סוף הלכות חלב דף י' ע"ד ד"ה עוד הקשו וכו' האריך בזה:

מוסף רש"י

משה. כלומר רבינו בדורו כמשה בדורו (שבת קא): גדול הדור (סוכה לט.) א': בירקא דמשה קא משתעב (ביצה לה:). ודחו חלב שעל הדקין. כשהמשיע מחמילם לימשך מן הקיפה. הו' חלב שעל הדקין אסור עד אמה לדברי ר' ישמעאל מפני שחלב שעל הקרב שקורין טי"א מחובר בו והכוס רכבה בכלל מושתל כל החלב, אבל חלב שעל הקפה לרי ישמעאל מותר (עירי טס). חשילתא. מעשים (ברכות לז:).

גיד הגשה פרק שביעי חולין

צג.

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י פ"ז מהל' מאכלות אסורות הל' 1 [נפוש"ע י"ד סי' סד ספ"ק ז']
בב ב מ"י שם הל' ח טושי"ע שם ספ"ק ז'
בב ג מ"י שם הל' ו טושי"ע שם ספ"ק ח:
בב ד מ"י שם הל' ז טושי"ע שם ספ"ק ו:
בב ה מ"י שם הל' יג סמג טושי"ע שם י"ד סי' סה ספ"ק א:
בב ו מ"י שם הל' ט סמג שם טושי"ע י"ד סי' סד ספ"ק טו:
בב ז מ"י שם הל' יא טושי"ע שם ספ"ק יג:
בב ח מ"י שם הל' יב טושי"ע שם ספ"ק י:
בב ט מ"י שם הלכה יב טושי"ע שם ספ"ק יב:

לעני רש"י

לובלי"ש. מתני'. טי"ל"א. קרום (שומני). תנ"א. י"ד. לובלי"ל. תמני'. פלגש"א [תלפ"ש]. כסלים (השריית הפנימים של הירק מוקד כלילי). תנ"א. י"ד.

רבינו גרשום

בהמה בחייה פרוקי מפרקא. כלומר כשהיא הולכת נמשךין מתניה אילך ואילך ולא חשבו תרבא תחת הבשר שאין עומדין המתנין במקומן: ונהינא. כלומר וזכור: אבא: דקליבוסתא תניי: חוטיין שביד אסורין. כלומר גדיין שבדורו: משה מי קאמר רחמנא לא תיכול בשרא. כלומר בלשון כבוד לפרוץ: אדם חשוב: ריש מעיא באמתא בעי גדיא. ואזוהו ריש מעיא מן המצר למטה כשמתחיל בני מעים מן הכרס באורך אמה חשוב ככרס עצמו ובעינין שגידתו מן החלב למעלה: חוטיין שבעוקין. כלומר שבאליה אלו החוטיין שבכפלי: הנך לית ליה תקנתא דמשום תרבא איתון: דביעי' ודמוקרא. כלומר מביעי' של בהמה חוטיין למעלה מן הביצים. ודמוקרא חיתא דמתנן ביה מותא דהוא אסור משום דמא: אלא שעל הדר בלבד חוט כטחול אלא לאו דבוליה אסור [ואינו] חייב עליו: ביצי חשילתא. כלומר ביצים המצויים כמו מעור וכתות. בהמה שחשוב כמי שנטולין מן הבהמה וחשוב כאבר מן החי:

לומר לך חלב שכמוהו כשר ליקרב אמרתי לך חלב דפנות שאין ראוי ליקרב לא אמרתי לך משמע שהייתי אוסר חלב הדפנות אי לאו משום דלינו קרב וא"כ חלב היותרת שהוא קרב עם היותרת אסור ולפי זה היה לן לאסור לזון כוליו שהוא קרב עם הכוליו והכל שריין ליה ומיהו איכא למימר שאני לזון כוליו שממעט ליה קרב שעל הכליות ולא שבתוך הכליות ומ"מ קשה דלפ"ז ליחסר שומן האליה שקרב עם האליה ואף על גב דלמר בפדק כל הבשר (לקמן דף ק"ז). דחלב האליה מיקרי חלב סתמא לא איקרי אומ"מ ליחסר מטעם שקרב לך נראה לי דדוקא חלב דפנות שדומה לשאר חלב ושמא אף תותב קרום ונקלף הוא הוה מיתסר לי הוה קרב אכל חלב ויזנת וזבן כוליו ושומן האליה שאין דומין כלל לחלב לא מיתסרי דאין קרנין בתורת חלב אלא אבג יותרת וכוליו ואליה:

בישח מי אמר רחמנא לא תאכל בישרא. דס"ד דלסר להו אפילו תחכו ומשום חלב: **חתיבין ומלחיה אפילו דקירה שפיר דמי.** מכלל דעין השמא משמע דלא הוה מייירי לקדשה אלא לזלי ואפילו הכי קאמר דלסור לפי שלא תסכה והא דקאמר לקמן גבי זשרא דלסמיק שפדיה בשפודא מידע דאיז דמא וכן ציעי וכן מירקוי ופירש בקונטרס בלא תסכיה ומלחיה לא ציעי למימר שלא עשה לא תסכיה ולא מלחיה דהא תסכיה ציעי אף לזלי דמשמע הכא אלא ר"ל שלא עשה שתיסה אלא תסכיה לזדה וצקונטרס נקט לשון הגמ' דקאמר תסכיה ומלחיה ולזלי אין זריך תסכיה ומלחיה ודוחק לחלק דהתם מייירי צמירקוי צפני ענמן כשהו חוץ לזואר לכן לא ציעי תסכיה לזלי שדך מקום חתך שלהס יא דהס אכל הכא מייירי שהחוטין שלמין צמור היד לכן דאס לא היה זריך כאן תסכיה לזלי אומרים כן היה קשה לפירוש ר"ת דפירש שכמו שנהגו העולם לזשל כד בקדשה אחר לזלי כן מותר לזשלו בקדשה אחר מלחיה כשהיה שיעור מלחיה משום דמלחיה הרי הוא כרותם והיינו כרותם לזלי מדנתן ה"ג שיעור לשהיית מלחיה כשיעור לזליה והשתא לא יתכן דאס לא היה זריך כאן תסכיה לזלי אס כן לא היה ראיה מזלי למלחיה דהא לזי מפלט טפי ממלחיה לזלי לא ציעי תסכיה ויהא מותר לזשלו בקדשה ועם המלחיה ויהא תסכיה בקדשה: **חמישה חוטי איתא בבב"א.** פירש צקונטרס שמחזירים בראשי זלעות שמתת החוץ וזריך ליהר אותם הקוים חלק של פנים לחטט אחריהם עד החוץ: **בעי לחשוטי בתרייהו.** חטיטה לא הו' אלא מדרבנן חדא דהא חלב אמר רחמנא ולא חוטיין ועד שועין הכסלים ולא תוך הכסלים ומ"מ זריך לחטט אחריהם מדרבנן ולא דמי לזשר החופה את החלב דשרי דהכל צהמה צחייה פרוקי מפרקא ונמשכין החוטין בהליכתם ומתגלים אי נמי כיון דכלאו הכי רובן גלויים אף מה שבתוך הבשר אסור מדרבנן:

חלב שהבשר חופה אותו. חלב שעל הכסלים שמתת הכליות וגרלה בגובה הכסלים ואח"כ נבלע תחת הבשר אדום דק ומתפשט תחת אותו בשר בכל הכסלים ומשהבשר חופהו מותר וכשכלה למטהו אותו בשר יוצא ממנו קרום עז ולזן לזד קרום דק וקלוש המתפשט בכל הכסלים שאסור משום חלב כלקמן ותחת אותו קרום עז יש חלב ויש שנוהגים איסור באותו חלב לפי שאותו קרום אינו חשוב חפוי בשר שדק הוא"ל אבל בזריך אשכח נוגהין צו היתר וגם צעני נראה דחפוי גמור הוא. וכלזון כוליו הנך אחר המחמיר לזשר אחריו כיון דלא איתוקס הלכתא כרבי אסי והמחמיר יחמיר והמונע לא הפסיד: **האי תרבא דסויי מסיני.** זה עליינו וגובהו של אותו חלב שפירשתי קודם שיקסרה הבשר ואותו גובה עצמו מכוסה צמתים שקורין לונגיל"ש שרנחן מרחיב למטה מזלעות קטנות ומכסהו וכשהטבח מפרישו נראה אותו חלב: **פרוקי מפרקא.** כשהיה הולכת איצריה נעים והמתנים פעמים שהן נמשכים כלפי מעלה והכסלים נמשכין כלפי מטה והן החלב נכסה בהן: **המסס וזיה הכוסות.** בסוף הקרב ולא זה הוא עיקר חלב המכסה את הקרב שקורין טי"א שהוא תותב קרום ונקלף אבל אותו חלב המכסה את הקרב צדוק לחלב שעל המסס וזיה הכוסות: **תרבא דקליבוסתא.** ענן קטן הוא ומותר על ענן שקורין הנק"א ומחובר לחוליה האליה מלמעלה ועליו יש חלב תחת ראש המתן שקורין לונגיל"ש: **חוטיין שביד.** שאנו נוטלין מן הכתף: **משה.** תלמודי חסד: **ריש מעיא.** כשהדקין יוצאין מן הקצה זריך לגרר חלב שעליהן אורך אמה: וזהו **חלב שעל הדקין.** שנחלק צו רבי ישמעאל ורבי עקיבא *כלאו טרפות (לעיל דף מט:): **שבעוקין.** היינו ה' חוטי דכפלי פלגש"א: **עוקין.** הנק"א: **צני לחוטוי כפרייהו.** עד שימלא צמספר הזה וראשן אחד מחובר בצדדה וראשי הפזולין נדבקין תחת החוץ בראשי הללעות: **ה' חוטי הוו.** ה' מקומות ובהן חוטוי של איסור: **תחולא.** טחול: **דידא.** שביד: **ודלועא.** שזלתי. וחוטוי דקין הוא דקחשיד הלכן לא תנא מזרקי הוואר שאף הם משום דס: **דביעי.** זיזים של זכר: **דמוקרא.** שעל המוח: **חוס ציה טפי.** שלא היה קולפו אלא בגובה צמקום עוביו שהוא מחובר שם לזכר ולחלב ואמר לו קלף וד עד מטה: **על הדד.** קרום שעל מקום עוביו: **אמאי.** והא חלב הקרב הוא: אלא לאו דבוליה. של טחול כוליה: **עילאה.** חלב ממש שעל הכליות יש עליו קרום דק והוא חלב גמור: **ספאה.** קרום: **ציעי חשילתא.** זיזי זכר המעורים בגופו: **חד אסר.** משום אכר מן החי דלע"ג דתלו ציה כחמוכין דמו: אל

עליו והתניא חייבין עליו הוא שלא כנגד הדר כוליא אכוליא נמי לא קשיא הא כנגד הדר בתתאה ביעי חשילתא רב אמי ורב אסי חד אסר וחד שרי מאן דאסר מדלא